

Domácí násilí je v ČR stále problém, iniciativa Hlas proti násilí to chce změnit

Praha, 25. února 2020 - Česká republika se stále řadí mezi země vykazující velkou míru domácího násilí, zejména násilí na ženách.¹ Nová iniciativa Hlas proti násilí to chce změnit. Cílem je nejenom upozornit na přetrvávající problém, seznámit s příběhy obětí, ale také poukázat na nedostatečnou systémovou podporu pro oběti násilných činů. „Situace v Česku není zdaleka ideální. Systém, který pomáhá obětem domácího násilí, ať už fyzického či psychického, je nedostatečný. Počet obětí navíc výrazně převyšuje podporu, kterou mohou místní neziskové organizace, ale i stát nabídnout. Je potřeba to změnit,“ říká Kateřina Šaldová z Amnesty International, která je jedním z členů iniciativy.

Situace v Česku je nepříznivá a v průběhu času se mění jen velmi pomalu. Za rok u nás dojde až k 2 500 případům násilí v rodinách s dětmi². Přibližně 168 000 obětí³ ročně vyhledá lékařskou pomoc v důsledku fyzické újmy vyplývající z domácího násilí. Jen za rok 2019 bylo zaznamenáno více jak 1200 případů vykazání kvůli násilí v domácnosti.⁴ Situaci se snaží změnit iniciativa Hlas proti násilí. „Z dostupných statistik víme, že násilí zažila v České republice každá třetí žena, což je opravdu vysoké číslo. Iniciativa Hlas proti násilí nabízí prostor pro anonymní zveřejnění osobních příběhů obětí a vyzývá k jejich sdílení na sociálních sítích. Zároveň chce veřejnost o problematice informovat,“ doplňuje Hana Stelzerová z České ženské lobby, která je jedním z partnerů v nové iniciativě. Jako problematiku vidí situaci i velká část veřejnosti. Dle průzkumu agentury Focus z roku 2018 si 71 % dotázaných myslí, že situace v oblasti násilí na ženách v ČR je skutečně problém.⁵

Násilí nezahrnuje pouze formy psychické a fyzické, ale také např. sexuální násilí, sexuální obtěžování a nebezpečné pronásledování známé jako stalking. Problematika se zároveň nedotýká pouze žen, ale také mužů, byť dle průzkumů a zkušeností specializovaných organizací v omezené míře. „Násilí není omezeno jen na ženy. Muži se s ním také setkávají, byť v menší frekvenci. V roce 2018 pomoc intervenčních center vyhledalo 8 procent⁶ mužů. Předpokládáme, že v tomto případě mohou být statistiky mírně zkreslené i tím, že se muži bojí o problému hovořit a obrátit se na odbornou pomoc. I to bychom chtěli změnit. Problém nesmí být tabu pro nikoho,“ uvádí dále Hana Stelzerová.

Problémem v oblasti násilí je špatný způsob monitorování. Chybí data a systém, který by dokázal v průběhu času zaznamenávat a vyhodnocovat aktuální stav problematiky, a to nejen v České republice, ale napříč celou Evropou. „Nedostatečný způsob monitorování domácího násilí je klíčovým problémem. Úmluva proti násilí nabízí v tomto ohledu řešení. Chce takový systém vybudovat, v řádu několika let bychom tedy měli mít první výsledky a můžeme jednotlivé roky srovnávat a podle toho také

¹ Agentura Evropské unie pro základní práva, 2012; dostupné také zde: <https://fra.europa.eu/en/publications-and-resources/data-and-maps/survey-data-explorer-violence-against-women-survey?mdq1=theme&mdq2=3506>

² Úřad vlády ČR, 2018; https://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/Projekt_OPZ/Vystupy_projektu/brozura_IU.pdf

³ Studie proFem, 2016

⁴ <https://www.domacinasili.cz/statistiky/>

⁵ Agentura Focus, 2018

⁶ <http://www.domaci-nasili.cz/wp-content/uploads/APIC-VZ-2018.pdf>

efektivněji reagovat. V současnosti nám představu o aktuální situaci pomáhají tvořit především neziskové organizace, které s oběťmi denně pracují,“ doplňuje Šaldová.

„Může si za to sama“

Roli hrají i stereotypy, které se k problematice vážou. *„Stále převládá názor, že si zejména ženy za násilné útrapy mohou samy. Častý je názor, že agresorovo chování vyprovokovaly svým chováním, oblečením, v případě znásilnění pak také nedůrazným odmítnutím. To vše celou situaci ještě více ztěžuje. Oběti se bojí odmítnutí a odsouzení jak ze strany policie, tak rodiny a blízkých. V takové situaci je přitom nezbytné oběti poskytnout maximální podporu,*“ říká psycholožka a psychoterapeutka Branislava Marvánová Vargová z organizace ROSA - Centrum pro ženy, z.s.

S problémem násilí se potýká celá EU

V evropských státech se situace ohledně násilí různí, data ale jednoznačně ukazují, že je i tak přetrvávajícím a palčivým problémem. *„Evropské země si uvědomují, že nejde o marginální problém a že se téma netýká jen žen, ale také mužů, dětí nebo seniorů. I proto vznikla Úmluva proti násilí, která si klade za cíl s násilím bojovat a obětem systematicky pomáhat. Státy, které úmluvu přijmou, budou mezi sebou spolupracovat a sdílet navzájem zkušenosti,*“ komentuje Stelzerová. Úmluva zároveň pomůže vytvořit dostatečně efektivní záchytný systém, aby se všem obětem dostalo potřebné pomoci. *„Úmluva proti násilí je v podstatě komplexním návodem na řešení problematiky násilí. Věnuje se nejenom vytvoření záchytného systému pro oběti, efektivnímu stíhání pachatelů, ale také pomoci a ochraně dětem, které jsou svědky násilí v rodině. Důležitou složkou je prevence vzniku problému, od školení odborníků, edukace dětí, až po systematickou spolupráci všech subjektů, které obětem mohou pomoci. V neposlední řadě vyzývá k monitorování situace, aby bylo v průběhu času možné identifikovat na co se více zaměřit,*“ doplňuje Stelzerová.

Systém v Česku je potřeba zlepšit

Úroveň služeb zajišťující pomoc obětem násilí je vzhledem k počtu obětí i po letech stále neúměrně nízká. *„Abychom dokázali zajistit adekvátní pomoc obětem násilí v České republice, potřebovali bychom dle minimálních standardů Rady Evropy přibližně 1 000 míst v bezpečných domovech pro oběti a jejich děti. Nyní je takových míst pouze kolem 90, a to jen ve dvou městech. Velmi špatný stav je v ČR i z hlediska specializovaných policejních týmů. Měly by být po celé zemi, ve skutečnosti existuje jenom jeden, a to v Brně,*“⁷ komentuje stav v ČR psycholožka a psychoterapeutka Marvánová Vargová. Dodává, že v České republice chybí také centrum pro oběti znásilnění, i když Rada Evropy doporučuje 1 takové centrum na 400 000 obyvatel.⁸

⁷ Kelly, L.; Dubois, L.: Combating Violence Against Women: Minimum Standards for Support Services. 2008, Directorate General of Human Rights and Legal Affairs, Council of Europe, Strasbourg

⁸ Kelly, L.; Dubois, L.: Combating Violence Against Women: Minimum Standards for Support Services. 2008, Directorate General of Human Rights and Legal Affairs, Council of Europe, Strasbourg

Problém násilí je pro stát finančně nákladný

Dopady domácího násilí nejsou navíc jen fyzické či psychické. Následná péče o oběti je pro stát obtížná i po finanční stránce, především kvůli vysokému počtu obětí. Domácím násilím jsou zasaženy také děti, které jsou jeho svědky. I ty potřebují odbornou pomoc a podporu. „*Celkové náklady domácího násilí, včetně ztrát z důvodu ekonomické neaktivity obětí násilí, stojí český stát přibližně 14,5 miliardy korun ročně. Jen 4,8 miliardy odčerpá zdravotní systém.⁹ Některé z obětí potřebují dlouhodobou lékařskou pomoc v důsledku vážných zranění, pro další je nezbytná kontinuální psychická podpora v podobě pravidelných konzultací. Pomáhá jim situaci zvládnout nejenom krátkodobě, ale i v dlouhodobém horizontu. Snížení nákladů na řešení dopadů domácího násilí může přinést větší investování do prevence a preventivních aktivit a programů,*“ uvádí Marvánová Vargová.

O Hlasu proti násilí

Koalice Hlas proti násilí vznikla na podzim 2019 spoluprací organizací, které se dlouhodobě věnují lidským právům, násilí na ženách a domácímu násilí. Naším cílem je dosáhnout proměny aktuálního stavu v oblasti násilí a domácího násilí v ČR, informovat o tématu a podpořit oběti i odborníky, kteří v této nelehké oblasti pracují. Chceme dát hlas těm, kteří násilí zažili - dětem, mužům, ženám. Společně apelujeme na přijetí Úmluvy pro prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí v ČR.

Kontakt pro média

Diana Gregorová

koordinátorka iniciativy

info@hlasprotinasili.cz

+420 734 653 454

---

⁹ Úřad vlády ČR, 2018; https://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/Projekt_OPZ/Vystupy_projektu/brozura_IU.pdf